

PROSPECTIE MET INGREEP IN DE BODEM AAN DE HAND VAN PROEFSLEUVEN EN PROEFPUTTEN TER HOOGTE VAN MARKT 42 TE BERLAAR (PROV. ANTWERPEN)

NOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

ABO Archeologische Rapporten 1532

Rapport opgemaakt door: Bénédicte Cleda

Kontichsesteenweg 38

B-2630 Aartselaar

Maart 2021

Dossiernr. intern: 28398.R.01

Projectode AOE: 2021C31

1 ASSESSMENT VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

1.1 BESLUIT

Er werden vier proefsleuven aangelegd, één aan de zuidelijke zijde langsheen de kerk, twee aan de zuidelijke zijde dwars op de kerk en één aan de noordelijke zijde dwars op de kerk. Tevens werd er één proefput aangelegd aan de oostzijde van de kerk. Hierbij werd enigszins afgeweken van het programma van maatregelen omwille van de werfinfrastructuur die in de groenzone rondom de kerk aanwezig was. Het onderzoeksgebied (zone 1), waarvan de sleuf-en proefputoppervlakte in totaal ca. 71m² bedraagt (6%), is ca. 1.181m².

Er werd tijdens het proefsleuven- en proefputtenonderzoek in al de werkputten een sterk verstoorde bodem tot minstens 1m-MV, veroorzaakt door de ruiming van het voormalige kerkhof, vastgesteld. Er werden antropogene sporen in secundaire positie aangetroffen. Het gaat om 19de eeuwse architecturale elementen die enerzijds gelinkt kunnen worden aan de voormalige toegangspoort in de kerkhofomheining en anderzijds aan de vroegere kerktoren en/of het kerkgebouw. Er kwamen ook een paar verstoringen voor die verband hielden met de aanleg van leidingen en rioleringen. Restanten van de kerkhofommuring werden niet aangetroffen. Mogelijk is deze volledig ontmanteld of bevinden de restanten van de funderingen zich verder ten zuiden van de kerk. De vondsten die in een knekelput aangetroffen werden, bestonden uit menselijke resten, aardewerk en kistnagels, waarvan de datering op basis van het aardewerk tussen ca. 1400 en 1800 gesitueerd kon worden.

Op basis van de analyse van de menselijke resten kon besloten worden dat er minstens negen volwassen individuen waren en een paar kleine kinderen. Tevens kon bij een aantal individuen een onderscheid gemaakt worden tussen man en vrouw en konden er bepaalde pathologieën vastgesteld worden. Omwille van het ontbreken van menselijke resten in anatomisch verband was de analyse slechts gedeeltelijk compleet.

Op basis van de bureaustudie werd het archeologisch potentieel ingeschat als matig voor de groenzone rondom de kerk, met voornamelijk kans op sporen met betrekking tot het voormalige kerkhof. Door de ruiming van het kerkhof op het einde van de 19de en het begin van de 20ste eeuw bestond de kans echter dat er geen intacte begravingen meer zouden worden aangetroffen. Gezien het archeologisch vlak (op 80cm-mv, dit is de maximale geplande ontgravingsdiepte ter hoogte van de verhardingen aan de voorzijde van de kerk en van één van de voetpaden in de groenzone) overal verstoord was door de ruimingsactiviteiten, kon het proefsleuvenonderzoek dit niet bevestigen of ontkrachten. Echter, indien er nog menselijke begravingen in anatomisch verband aanwezig zouden zijn in de natuurlijke bodem, op een dieper niveau dan de diepte tot op welke geruimd werd, dit is minimaal ca. -1m-mv, kan overwogen worden om deze *in situ* te bewaren aangezien de geplande werken deze dus niet zouden raken.

Op basis van de resultaten van het proefsleuven- en proefputtenonderzoek kan er besloten worden dat een bewaring *in situ* van eventueel nog aanwezige menselijke resten in de natuurlijke bodem op een dieper niveau dan de geplande verstoringsdiepte, mogelijk is. Aangezien de onderzoeksvragen konden beantwoord worden is het doel van dit onderzoek bereikt. Hierdoor zijn er geen verdere maatregelen vereist in zone 1 (=vrijgave).